

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ НАУКИ

УДК 005.44:32/33(045)

В.В. Костицький, член-кореспондент
Академії правових наук України, д-р юрид. наук, професор

ЕКОНОМІЧНИЙ ПАТРІОТИЗМ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Інститут повітряного і космічного права НАУ, E-mail: justitia@nau.edu.ua

Стаття присвячена дослідженню змісту української національної ідеї, розгляду глобалізації як об'єктивного процесу світового розвитку, а також проблемам економічного патріотизму як основи економічної стратегії України в епоху глобалізації.

Сучасний зміст української національної ідеї.

Важливою проблемою розвитку сучасного українського суспільства, від розв'язання якої значною мірою залежить подолання кризових явищ, є розробка та практичне втілення в життя ідеї, здатної консолідувати націю в цілісний етносоціальний організм. Потреба в пошуку інтегруючої суспільство ідеї зумовлена й тим, що випробувані світовим співтовариством найбільш вагомими її чинниками – держава, церква, національна система освіти і виховання – в Україні самі перебувають на стадії становлення чи оновлення.

Ряд вчених та політиків такою ідеєю вважають українську національну ідею. Підвищений інтерес до неї пояснюється необхідністю переосмислення змісту і ролі національної ідеї у житті народу відповідно до нових історичних та політичних реалій, пов'язаних з особливостями сучасного етапу державного будівництва.

У процесі дослідження цієї проблематики започатковано новий науковий напрям – етнодержавознавство, концептуальним ядром якого є українська національна ідея. Вагомий внесок у розробку цих проблем зробив Ю.Римаренко як особистими науковими працями, так і організованими ним колективними фундаментальними дослідженнями, енциклопедичними та довідковими виданнями, здійсненими під його керівництвом [1].

У процесі розробки сучасної концепції української національної ідеї та вирішення практичних завдань щодо її втілення важливе значення має досвід попередників, котрі теж вбачали в ній великий консолідуючий потенціал і намагалися всебічно дослідити.

До дослідження національної ідеї зверталось чимало вчених і громадських діячів України. Більшість із них у цю ідею вкладали, як правило, державницький зміст, тобто тісно пов'язували її

із національним відродженням, здобуттям Україною незалежності та побудовою української держави.

Видатний вчений, публіцист і громадський діяч М.Драгоманов відзначав, що впродовж своєї багатовікової історії Україна була і є невід'ємною частиною європейського світу, а до скорочення відстані між Україною і європейськими народами може привести свідомо діяльність української еліти у тісній єдності з широкими народними масами [2].

Не обійшов увагою “українського питання” й відомий історик М.Костомаров. Будучи одним із організаторів Кирило-Мефодіївського товариства, він брав активну участь у розробці його програмних документів, у тому числі і “Книги буття українського народу”, в яких містилися ідеї українського національного відродження. У своїх історичних працях М.Костомаров не вживав терміну “національна ідея”, проте у них розкриваються її важливі аспекти, зокрема такі, як питання самостійності української нації, її культурно-духовної самобутності та волелюбності.

Видатний ідеолог та громадсько-політичний діяч В.Липинський створив систему, у якій особливу увагу надавав виявленню ролі держави у націотворчому процесі. На його думку, шлях до нації пролягає через державу, без якої немає нації, а є лише етнічна маса. Саме тому він прагнув відродження української нації та Гетьманської держави, яка існувала за козацьких часів. На думку В.Липинського біда українців полягає у тому, що розгубивши свої національні почуття та віру своїх предків, вони вибирали між московським та варшавським пануванням. Як і М.Драгоманов, велику роль у формуванні української нації та національному відродженні В.Липинський відводить еліті, називаючи її “національною аристократією” [3].

М.Грушевський у своїх фундаментальних працях в основу поняття нації покладав територіальний принцип і переконливо довів, що українська ідея формувалася у нашого народу від часів Київської Русі та Галицько-Волинського князівства і далі через епоху козацтва і Гетьманату до Української революції. М.Грушевський зробив важливий висновок про неперервність українського державотворчого процесу, про сучасний український національний тип як продукт всього попереднього історичного розвитку.

Розробником та практичним втілювачем у житті української національної ідеї був також голова Генерального секретаріату першого Уряду незалежної України, заступник Голови Центральної Ради, один із авторів чотирьох її Універсалів, творець і перший голова Директорії Української Народної Республіки В.Винниченко. На його думку, ідея незалежної української держави не була реалізована через незрілість українського суспільства, його невідповідність до революційних перетворень та відсутність єдності в питаннях соціальних і національних. Проте у майбутню українську державність він глибоко вірив, вважаючи, що “героїчний період нашого відродження ще не скінчився”[4].

Відомо, що однією з особливостей національної ідеї є її постійна трансформація. Відтворюючись щораз в нових поколіннях українців на кожному історичному етапі національного розвитку (національно-визвольного руху, духовно-культурного відродження, державотворення, формування політичної нації) вона набувала іншого спрямування і наповнювалася новим змістом.

Сучасні вітчизняні дослідники підходять до визначення української національної ідеї у вузькому і широкому розумінні. Так, на думку Ю.Римаренка, національна ідея пов’язана передусім з духовним світом, з відстоюванням українства як нації, з вагомністю національної самоцінності, життєздатністю національної сфери і суспільно-політичних процесів, суверенністю нації [5].

А.Карасевич вважає, що національна ідея ґрунтується на таких основних принципах: історичний (споконвічні права українського етносу на власну територію); етнічний (виникнення і розвиток українського етносу, його трансформація в націю); духовний (наявність культурних, соціальних, мовних, конфесійних та інших ознак, притаманних лише українській нації) [6]. Такий підхід теж має право на існування, однак він не враховує таких важливих складових національної ідеї, як її державно-політичний зміст та економічні традиції.

Деякі автори вдаються до більш широкого трактування національної ідеї, включаючи у неї весь комплекс проблем, що існують нині в українській державі: питання захисту національних інтересів та безпеки, політики, економіки, культури, збереження національного контролю над основними природними ресурсами, технологічної незалежності національного виробництва, контролю за фінансами, реалізації своїх інтересів у міжнародних стосунках тощо.

Узагальнюючи наявні теоретичні доробки вітчизняних дослідників можна стверджувати, що національна ідея – це своєрідна національна мета, без якої народ перетворюється в аморфну масу людей, що мешкає на певній території. Саме національна ідея об’єднує і підносить народ, інтегрує і гармонізує інтереси нації, усіх її представників – політичних сил, етнічних груп та релігійних конфесій.

В майбутньому національна ідея має стати не лише науковим поняттям, а й тим “соціальним цементом”, який скріплює українське суспільство в єдиний національний організм, в політичну націю. Як підкреслюють Ю.Римаренко та В.Філонов, “національна ідея є не просто абстрактним визначенням, відшліфованим чи невідшліфованим поняттям на папері, не лексикою, а своєрідним обручем нації, всього українського народу, що міцно пов’язує українське громадянство в єдиний всеукраїнський соціум” [7].

Національна ідея впливає як на свідомість, погляди, переконання, так і на поведінку окремих людей, політичних суб’єктів і етносів. Звідси й неоднозначність у трактуванні та визначенні змісту національної ідеї представниками тих або інших політичних сил чи етносів. Одні можуть трактувати її радикально, інші – помірковано. І все ж таки, незважаючи на наявність різних інтерпретацій національної ідеї, головна її функція – консолідуючо-інтегративна. Причому ця функція є притаманною їй в усі часи, в усі історичні періоди. Адже суспільство, особливо поліетнічне, завжди потребувало й потребуватиме надалі внутрішньої єдності, яка є запорукою його стабільності.

Тобто можна стверджувати, що національна ідея – це певний суспільно-політичний ідеал нації, який є найбільш досконалою моделлю національно-державного устрою і найповніше відповідає її традиціям, устремлінням, культурно-психологічним установкам, забезпечуючи подальший розвиток. Тому в сучасних умовах українська національна ідея одночасно являє собою програму відродження нації, і своєрідний проект національно-державного будівництва.

Окрім етнополітичного підходу до аналізу української національної ідеї останнім часом з'являється тенденція розглядати її в економіко-технократичному аспекті. Суть такого розуміння національної ідеї полягає у виборі Україною найбільш вдалої моделі розвитку національної економіки, яка, спираючись передусім на власну сировинну базу, трудові ресурси та враховуючи менталітет народу, задовольняла б потреби української держави та її громадян.

Глобалізація як об'єктивний процес світового розвитку. Пошуки в Україні консолідуючої загальнонаціональної ідеї та визначення стратегії розвитку держави співпали з глибокими змінами у геополітичних структурах світового співтовариства, що дозволяє говорити про завершення одного історичного періоду і вступ сучасного світу в якісно нову фазу свого розвитку.

Особливість нинішнього етапу полягає не тільки в тому, що епоху постіндустріалізму змінює епоха інформаційна, але і в тому, що процес змін охопив, крім економічної, ще й політичну, соціокультурну і духовну сфери. Починається етап формування нового типу світового співтовариства. Найбільш зримим проявом і показником цих процесів і феноменів є глобалізація.

Термін “глобалізація” у суспільствознавстві використовується для позначення одночасно процесу і результату розвитку певних тенденцій світової цивілізації і в останні роки розглядається як чи не найяскравіша характеристика розвитку сучасного світу.

З точки зору відомого українського вченого-правника В.Ф. Погорілка, глобалізація в розвитку сучасного суспільства поступово охоплює всі сфери суспільного життя – політичну, економічну, соціальну, духовну – і зумовлює трансформації в них на всіх рівнях – міжнародному, регіональному, національному, місцевому [8].

Найбільш поширене визначення глобалізації як об'єктивного процесу зближення, інтернаціоналізації, взаємозалежності в усіх сферах життя країн і народів нашої планети.

Рівень економічного розвитку, місце держави в світовій системі, визначають її інтелектуальний потенціал, можливості формування науково-дослідної інфраструктури, капіталовкладення в освіту і професійну підготовку.

Інформаційна революція створила глобальний інформаційний простір, що характеризується значно більшими потоками інформації, можливостями її використання, гігантським впливом на всі життєві процеси, свідомість і поведінку людей. Боротьба за інформаційний простір стає од-

ним з найважливіших чинників сучасної геополітики.

Глобалізація виражається також у взаємопроникненні, взаємовпливі культур, цивілізацій, в посиленні стандартизації способу життя, свідомості та поведінки людей, освіти тощо. Глобалізація включає і багато інших сторін зростання взаємозв'язку й інтеграції людських співтовариств: посилення ролі наднаціональних і транснаціональних структур та учасників системи міжнародних відносин: церкви, ООН і регіональних співтовариств, ТНК, громадських організацій; пріоритет прав людини і свобод, універсалізація правових норм, соціальних стандартів та ін.

Глобалізація – це об'єктивна реальність, що формується усією сучасною системою світової економіки та науково-технічного прогресу. Цей незворотній процес є дуже складним, багатограним та суперечливим. Він простежується у різноманітних сферах діяльності людини: економічній, політичній, соціальній, культурній тощо. Проте глобалізація стосується в основному саме економічних світових перетворень, які справляють вплив на інші аспекти життя.

Становлення глобалізації, в сучасному її вигляді, пов'язують перш за все із розпадом СРСР, що втілював для країн ліберального капіталізму основну альтернативну модель модернізації. Результатом поразки системи соціалізму стала перебудова біполярного світу в неполярний, що створює передумови до інтеграції всесвітнього господарства (саме процес інтеграції, інтернаціоналізації становить суть глобалізації). Слід відзначити роль науково-технічного прогресу для глобалізації. Зокрема ключові технології глобальної ери пов'язані з комунікаційними системами, що скорочують відстань і час [9]. Також для глобалізації важливими є лібералізація економічної діяльності та перехід від економічного регулювання до дерегулювання.

Глобалізація, за сценарієм неолібералів, виявила ряд недоліків, що спричинило появу приблизно в середині 1990-х рр. наукової критики, а потім породило явище “антиглобалізму”. Найновіші дослідження схиляються до збалансованого трактування суті глобалізації, показуючи, з одного боку, її нові можливості і переваги, з іншого – виклики та загрози.

Основним позитивом глобалізації є потенційна можливість долучитися до економічного розвитку, науково-технічного прогресу та опинитися серед передових держав світу. Але все це можна здійснити за умов вибору правильної, ефективної стратегії свого входження в складний глобалізаційний процес. Відомо, що, починаючи

вже зі своїх початкових стадій, глобалізація демонструє все нові небезпеки і ризики.

Як зазначає проф. О. Білорус, “особливо важливо розглядати глобалізацію з двох точок зору: 1) глобалізація як природний, об’єктивний процес; 2) глобалізація як силовий насильницький процес в інтересах “глобалізаторів” [10].

Серед позитивних результатів глобалізації для світової економіки треба передусім назвати прискорений науково-технічний розвиток та запровадження новітніх технологій, розвиток продуктивних сил, створення ефективної світової фінансово-кредитної системи, збільшення інвестицій в економіку слаборозвинутих країн, розширення імпорту споживчих товарів, прискорення конкурентної боротьби та економічного зростання, залучення широких верств населення до здобутків науково-технічного прогресу, запровадження світових стандартів рівня життя населення, поглиблення геополітичного порозуміння, розроблення та впровадження міжнародних програм боротьби з глобальними катастрофами і негативними соціальними явищами (екологічними, медичними, боротьба з голодом тощо).

Під “глобалізаторами” розуміють перш за все такі високорозвинені країни як США та транснаціональні компанії, які й були ініціаторами неолібералізму.

У сфері економіки глобалізацію характеризує саме неоліберальна стратегія в політиці щодо економічного розвитку, що передбачає зокрема такі елементи: 1) зниження торгівельних бар’єрів; 2) “зелена революція” в сільському господарстві; 3) дешева енергія (частково за рахунок ядерної енергетики); 4) прискорений розвиток сектору послуг як основної сфери зайнятості та виробництва суспільного багатства; 5) заохочення транснаціональних корпорацій, які здатні організувати виробництво в тих країнах, де виробничі витрати мінімальні; 6) послаблення регулюючої ролі уряду в національній економіці [11].

Якщо глобалізаційні тенденції у попередні роки рухали війни, міжнародна торгівля, релігії, то у XX-XXI століттях в основі глобалізаційних процесів знаходиться економічний розвиток, науково-технічний прогрес, інформаційна та культурна сфера, наука та освіта. На сьогоднішній день „найбільш глобалізованою” можна назвати авіацію: виробництво літаків та гвинтокрилів стало справою кільканадцяти промислово-фінансових груп, у тому числі і транснаціональних компаній (маємо на увазі літаки типу „Боїнг”, „Аеробус”); найбільші світові авіаперевізники захопили широкі ринки міжнародних авіаперевезень і посягають у багатьох країнах на національні авіаспо-

лучення, а маленькі авіакомпанії здійснюють транспортування пасажирів і вантажів по міжнародних лініях; правове регулювання авіаперевезень стало міжнародним і витісняє національні правові норми; впливові міжнародні організації здійснюють політику наддержавного регулювання відносин у сфері авіації.

Глобалізація та держава. Важливим для розуміння суті глобалізації є аналіз впливів, що їх зазнає у нових умовах держава, яка значною мірою змінює свої функції по відношенню до суспільства.

У розвитку глобалізації державам належить скоріше пасивна роль. Зростаюча кількість недержавних суб’єктів економіки і політики перебирає на себе певні функції, які раніше виконувалися державою. Глобалізація обумовлює консолідацію держав у вирішенні над-національних проблем і примушує держави змінюватися, щоб не втратити конкурентоспроможність у світі, що глобалізується. Глобалізація змінює роль держави в економіці, відношення між нею і незалежними господарюючими суб’єктами [12]. Глобалізація не означає втрату суверенітету держави, однак збільшує число функцій, виконання яких делегується наднаціональним органам чи союзам держав. Глобалізація обумовлює інтернаціоналізацію права. Суспільні відносини в рамках держави часто регулюються міжнародним правом (звичайно, за умови дотримання конституційних приписів щодо їх імплементації в національне законодавство або визнання парламентом). Поширюється практика розробки в рамках наднаціональних органів модельних законів, які потім лягають в основу національних правових актів.

Виключно важливий вплив на процеси глобалізації світової економіки мають загальні і спеціалізовані міжнародні організації та об’єднання держав (ООН, ЮНЕСКО, МОП, НАТО, СС, Рада Європи тощо).

Глобальні процеси призвели до інтернаціоналізації праці та підвищення рівня її інтелектуалізації. Вже існують світові норми праці, створені матеріальні й інтелектуальні умови для поширення високотехнологічних міжнародних знань (міжнародні телекомунікації, інтернет, освіта тощо). Глобалізація дозволила кожній людині стати суб’єктом глобального загальносвітового громадянського суспільства та надала можливість користуватися його правовим захистом. Завдяки телебаченню та Інтернету за один день можуть бути мобілізовані зусилля світової громадськості на захист прав і свобод громадянина із найвіддаленіших куточків Землі.

Основний економічний закон глобалізації.

Одним із економічних законів, що описує як економічні, так і частково соціальні, історичні, політичні, правові та морально – психологічні особливості глобалізаційних процесів, є закон перманентної концентрації капіталу. **Закон перманентної концентрації капіталу** – це економічний закон, який характеризує об'єктивний історичний процес об'єднання спочатку різних видів промислового та фінансового капіталу, а в умовах глобалізації – процес капіталізації усіх сфер суспільного життя, утвердження світових грошей та перетворення грошей у єдиний універсальний еквівалент обміну між цими сферами, процес вільного переміщення капіталу з однієї сфери суспільного життя (інтелектуального, політичного, духовно-культурного, промислового, фінансового, інформаційного та технологічного) в іншу, а також об'єднання та координації функціонування усіх видів капіталу, прорив капіталом національних кордонів, його інтернаціоналізацію з появою ТНК, утворення світового капіталу та його спробами здійснювати регулювання усіма сферами суспільного життя в глобальному масштабі. (Костицький В.В. Закон перманентної концентрації капіталу. Київ: Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи. – 2003.- 273 с.). Оскільки тенденції до глобалізації у людському суспільстві мали місце завжди, то можна сказати, що і закон перманентної концентрації капіталу діяв постійно. На початку були цехи як первинна форма концентрації капіталу. Потім – утворилися картелі, синдикати, трести. Згодом появляються промислово-фінансові групи, транснаціональні корпорації, як вища форма концентрації капіталу. В даному випадку ми є свідками того, як концентрується промисловий і фінансовий капітал, які вони об'єднались між собою.

Принагідно хотів би відмітити: щонайменше 40% сучасних досягнень науки і техніки реалізується саме в рамках транснаціональних компаній? Такі компанії зараз мають багато науково-дослідних підрозділів, які вони фінансують та які створюють нові технології – наукомісткі, екологічно-безпечні. Наразі ми є свідками того, коли об'єднується не тільки промисловий та фінансовий капітал, але й почав концентруватись інтелектуальний, а далі навіть політичний капітал. Сьогодні ми спостерігаємо, що як у глобальних масштабах, так і в окремих країнах, зокрема і в Україні, відбувається капіталізація усіх сфер суспільного життя та їх подальша інтеграція.

Тлумачення закону перманентної концентрації капіталу абсолютно не збігається з баченням і

розумінням закону концентрації виробництва, оскільки останній охоплює вужчу сферу. Закон концентрації виробництва охоплює сферу промислового виробництва, дія цього закону обмежена рамками галузі, сферою виробництва певного асортименту товарів. А на сьогоднішній день промислово-фінансові групи вже прорвали ці обмеження закону концентрації виробництва. Економічний закон централізації капіталу описує особливості розвитку фінансового капіталу. Закон перманентної концентрації капіталу описує процеси, притаманні передусім теперішньому, глобалізованому світу. Він характеризує об'єднання, взаємопроникнення не лише промислового та фінансового, але й оволодіння капіталом таких сфер суспільного життя, як наука, культура, інформатика, політика, а також і концентрацію цих нових форм капіталу - інтелектуального, культурного, політичного.

Економічний патріотизм – основа економічної стратегії України в епоху глобалізації. Слід враховувати, що для України глобалізація мала велике позитивне значення. Вона сприяла проголошенню державної незалежності та самостійності, ринковій орієнтації економічних реформ, розвитку соціально-економічної взаємодії зі світовою спільнотою (в т.ч. українською діаспорою), розвитку зовнішньої торгівлі товарами та послугами, відкритості державної політики, запровадженню багатовекторності економічної політики, одержанню допомоги міжнародних організацій.

Незважаючи на це, глобалізація має і значні негативні наслідки для України. Передусім — це збільшення залежності від світових фінансових ринків, погіршення конкурентності вітчизняного бізнесу на внутрішньому ринку, збільшення залежності економічного зростання від зовнішніх інвестицій, загроза перетворення України на сировинний придаток індустріально розвинених країн, банкрутство окремих галузей та підприємств, посилення негативних міграційних процесів, втрата інтелектуального потенціалу, негативний вплив масової культури.

Для забезпечення гармонізації національної та глобальної економіки держава вже тепер повинна розробити стратегію ефективного входження України у глобальний світ, яка має базуватися на поєднанні принципів відкритості економіки із захистом внутрішнього ринку, аналізі державних, регіональних та галузевих концепцій і програм соціально-економічного розвитку у співставленні із загальною ситуацією на світовому ринку і перспективами інтеграції України у світову економіку, гармонізації норм законодавства

України з міжнародними нормами та правилами. В основу цієї стратегії має бути покладена політика економічного патріотизму, яка абсолютно

не суперечить ні принципам сучасного глобалізованого світового співжиття, ні інтеграційним намірам України (Рис. 1).

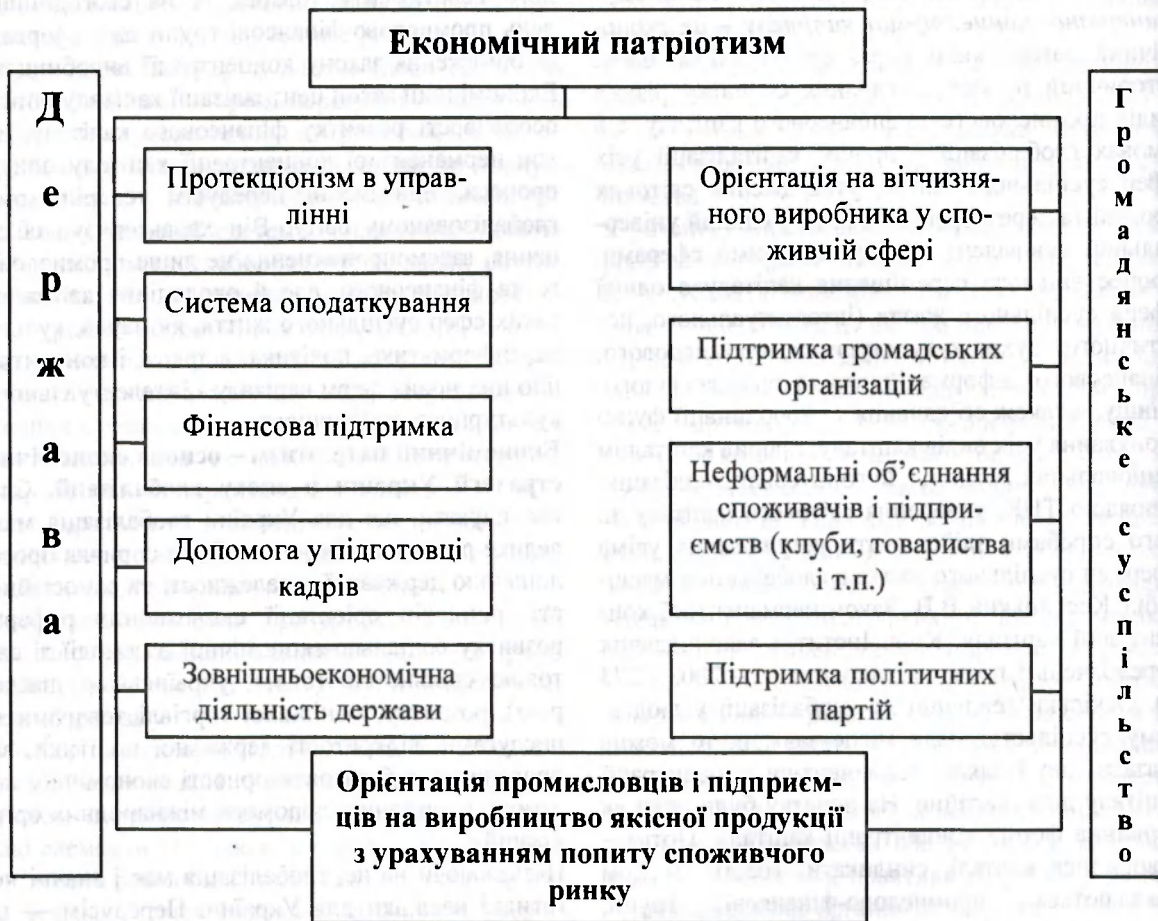

Рис. 1. Структура та суб'єкти економічного патріотизму

Це означає, що ми будемо свою економічну політику, передусім, з врахуванням інтересів української економіки, наших товаровиробників і наших громадян-споживачів благ сучасної цивілізації.

Сприяти позитивному впливу глобалізації на економіку України має розвиток законодавства з урахуванням стратегічних і тактичних цілей інтеграції України у світове співтовариство та пріоритетів української економіки, захисту українського ринку.

Очевидно, що інтеграційний курс України в умовах перехідного періоду не може будуватися на чисто ліберальній економічній доктрині будь-якого зразка. З одного боку відповідна регуляторна та протекціоністська політика держави, з

другого – створення рівних конкурентних та законодавчих умов для всіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та походження капіталу – чи то український, чи іноземний. Протекціонізм обмежується пріоритетними галузями економіки та інтересами екологічної безпеки, національної безпеки.

Рівні умови для розвитку підприємств з іноземним капіталом передбачають як організаційне та інше сприяння залученню іноземних інвестицій, так і однакове з українськими оподаткування цих підприємств, рівний доступ до судового захисту та інші гарантії недоторканності власності потенційних інвесторів.

На наш погляд, програма ефективного входження у глобальний простір повинна передусім пе-

редбачати створення умов для запровадження в Україні новітніх технологій у галузі промислового та сільськогосподарського виробництва, телекомунікацій і мікроелектроніки, біології та генної інженерії тощо. При цьому, ставку необхідно робити саме на підтримку вітчизняного науково-технічного потенціалу та сприяння запровадженню у вітчизняній економіці власних технологій світового рівня, їх ефективному та вигідному продажу за кордон. Такий підхід вимагає створення системи пільгового оподаткування вітчизняних науково-технічних структур, розвитку сучасної вітчизняної системи патентування

Отже, економічний патріотизм — це не тільки усвідомлення того загальновідомого факту, що особисте благополуччя залежить від економічного благополуччя країни, в якій живеш, передусім — це максимальне сприяння економічному прогресу держави, яке ґрунтується на реалізації потенційних можливостей ринкової економіки.

Як системне явище економічний патріотизм включає такі складові: державний протекціонізм, споживчий патріотизм, ідеологію економічного патріотизму, виробничий економічний патріотизм та партійно-політичну складову (Рис.2).

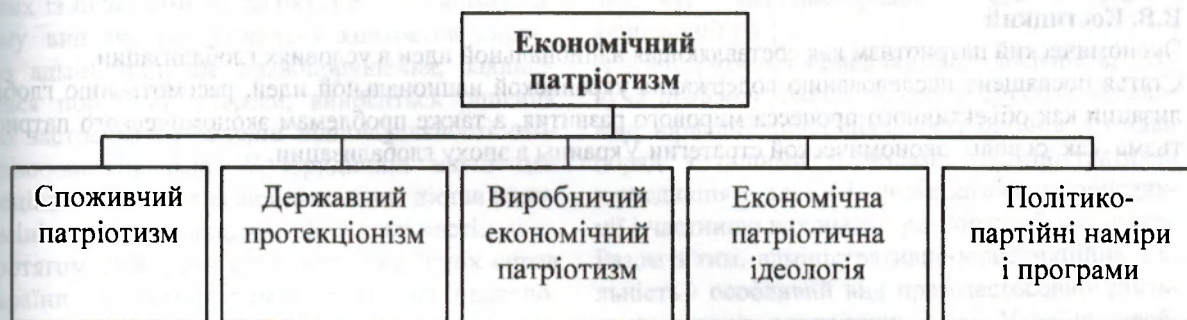

Рис.2. Складові економічного патріотизму

Суб'єктами економічного патріотизму є держава та її органи, громадянське суспільство, соціальні групи та громадяни, власники підприємств, їх працівники та менеджмент, політичні партії та громадські організації, наукові школи, наукові інституції, вчені, суспільна еліта, державні, громадські та політичні діячі.

Економічний патріотизм як основа економічної політики держави має бути належним чином закріпленим у законодавстві і тоді переставе видаватися гаслом і перетворюється у практику державного регулювання розвитком економіки в епоху глобалізації шляхом наступних кроків, які юридично мають закріпити економічний патріотизм як принципи державної політики і права:

I. Економічний патріотизм як принцип правотворчої діяльності.

Передбачає розроблення та ухвалення нової редакції проектів Закону України „Про закони і законотворчу діяльність” та Закону України та ліцензування, запровадження цільових програм розвитку технологій світового рівня, посилення державної підтримки фундаментальних досліджень та їх прикладних розробок, створення комерційних структур із впровадження та продажу вітчизняних новітніх технологій.

„Про нормативно-правові акти”.

II. Економічний патріотизм як інституційний принцип державного управління. Вимагає закладення у законодавство, що регулює управлінські відносини, відповідних вимог, зокрема, оновлення Законів України: „Про Кабінет Міністрів України”; „Про місцеві державні адміністрації”; „Про місцеве самоврядування”; „Про державну службу” і загального положення про міністерство.

III. Політико-правові документи. Передбачається запровадження ідей економічного патріотизму в проекти і прийняття Закону України про основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики держави і нової редакції Закону України „Про економічну самостійність”.

IV. Врахування ідей економічного патріотизму у податковому, митному законодавстві, законодавстві про іноземні інвестиції, про інвестиції та інвестиційну діяльність.

Література

1. Римаренко Ю. Національний розвій України. — К., 1995; Мала енциклопедія етнодержавознавства. — К., 1996; Етнонаціональний розвиток України. — К., 1993 та ін.

2. Драгоманов М. Вибране, - К.1991. – С.461-474.
3. Світова та вітчизняна етнодержавницька думка. – Київ-Донецьк, 1997. - С.146-149
4. Світова та вітчизняна етнодержавницька думка. – Київ-Донецьк, 1997. - С.67.
5. Римаренко Ю. Національний розвій України. – К., 1995.- С.15-19.
6. Карасевич А.О. Українська національна ідея в ієрархії цінностей людини //Українська національна ідея: витоки і сьогодення. - К.: Знання, 2000. – С.3-7.
7. Світова та вітчизняна етнодержавницька думка. Вступ. – Київ- Донецьк, 1997.- С.25.
8. Конституційно-правові форми безпосередньої демократії в Україні: проблеми теорії і практики / За ред. В.Ф. Погорілка. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001.– С. 3.
9. Ратленд П. Глобализация и посткоммунизм // Мировая экономика и международные отношения.— 2002. – №4. — С. 15.
10. Білорус О.Г. Глобалізація і національна стратегія. – К.: ВО “Батьківщина”, 2001.– 300 с.
11. Ратленд П. Глобализация и посткоммунизм // Мировая экономика и международные отношения.— 2002. – №4. — С. 16.
12. Никонов В. Государство и глобализация. 22 тезиса // Интернет-сайт Фонда “Политика”.

В.В. Костицкий

Экономический патриотизм как составляющая национальной идеи в условиях глобализации.

Статья посвящена исследованию содержания украинской национальной идеи, рассмотрению глобализации как объективного процесса мирового развития, а также проблемам экономического патриотизма как основы экономической стратегии Украины в эпоху глобализации.

Українська національна ідея	Українська національна ідея	Українська національна ідея	Українська національна ідея	Українська національна ідея
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------